

İSG MEVZUATINDAKİ GÜNCEL GELİŞMELER

Doç.Dr. Saim OCAK
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

İŞVERENLERİN HUKUKİ SORUMLULUKLARI

- **ULUSLARARASI KAYNAKLAR (SÖZLEŞME VS.)**
- **1982 ANAYASASI**
- **TÜRK BORÇLAR KANUNU m. 417**
- **6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU (VE YÖNETMELİKLER)**
- **İLGİLİ DİĞER MEVZUAT HÜKÜMLERİ**

İSG DAYANAĞI

1982 ANAYASASI

Madde 17 – Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

Madde 18 – Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.

Kişi hürriyeti ve güvenliği

Madde 19 – Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.

İSG DAYANAĞI

1982 ANAYASASI

Madde 56 – Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.

Devlet, çevreyi korumakla yükümlüdür.

Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamakla yükümlüdür.

İSG DAYANAĞI

1982 ANAYASASI

Madde 60 – Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.

MEVCUT UYGULAMA

- **6331 sayılı Kanunla getirilen yükümlülüklerin önemli bir kısmı 4857 sayılı Kanunda yer almaktaydı.**
  - **6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda düzenlemeler bulunmaktadır.**
  - **Diğer mevzuatta yer alan hükümler de yürürlüktedir.**
- **6331 yeni yükümlülükler getiriyor, tüm işyerlerini kapsıyor.**

TÜRK BORÇLAR KANUNU

IV. İşçinin kişiliğinin korunması

1. Genel olarak

MADDE 417- İşveren, hizmet ilişkisinde işçinin kişiliğini korumak ve saygı göstermek ve işyerinde dürüstlük ilkelerine uygun bir düzeni sağlamakla, özellikle işçilerin psikolojik ve cinsel tacize uğramamaları ve bu tür tacizlere uğramış olanların daha fazla zarar görmemeleri için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

TÜRK BORÇLAR KANUNU

İşveren, işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak; işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdür.

İşverenin yukarıdaki hükümler dâhil, kanuna ve sözleşmeye aykırı davranışı nedeniyle işçinin ölümü, vücut bütünlüğünün zedelenmesi veya kişilik haklarının ihlaline bağlı zararların tazmini, sözleşmeye aykırılıktan doğan sorumluluk hükümlerine tabidir.

6331 SAYILI KANUN m. 38

Yürürlük

MADDE 38 – (1) **Bu Kanunun;**

a) (Değişik: 12/7/2013-6495/56 md.) **6 ve 7 nci maddeleri;**

1) 4857 sayılı İş Kanununun mülga 81 inci maddesi kapsamında çalışanlar hariç kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 1/7/2016 tarihinde,

2) 50'den az çalışanı olan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 1/1/2014 tarihinde,

3) Diğer işyerleri için yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra,

b) 9, 31, 33, 34, 35, 36 ve 38 inci maddeleri ile geçici 4, geçici 5, geçici 6, geçici 7 ve geçici 8 inci maddeleri yayımı tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra, yürürlüğe girer.

TÜRK BORÇLAR KANUNU

İşveren, işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak; işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdür.

İşverenin yukarıdaki hükümler dâhil, kanuna ve sözleşmeye aykırı davranışı nedeniyle işçinin ölümü, vücut bütünlüğünün zedelenmesi veya kişilik haklarının ihlaline bağlı zararların tazmini, sözleşmeye aykırılıktan doğan sorumluluk hükümlerine tabidir.

İŞVEREN-İŞYERİ

**6331 sayılı Kanunu,
İstisnalar hariç,
Kamu-özel ayrımı yapılmaksızın
tüm işyerlerine uygulanacak**

ÇALIŞAN

Kanunda çalışan,

kendi özel kanunlarındaki statülerine
bakılmaksızın

kamu veya özel işyerlerinde istihdam
edilen

gerçek kişi olarak tanımlanmıştır.

6331 SAYILI KANUN m. 2

Kapsam ve istisnalar

MADDE 2 – (1) Bu Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

(2) Ancak aşağıda belirtilen faaliyetler ve kişiler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz:

a) Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri işyerlerindeki hariç Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri.

b) Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri.

c) Ev hizmetleri.

ç) Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar.

e) **(Ek: 10/9/2014-6552/15 md.) Denizyolu taşımacılığı yapan araçların uluslararası seyrüsefer hâlleri.**

(ANAYASA MAHKEMESİ İPTA ETTİ (11.06.2015))

İŞ KAZASI KAVRAMI

- **İş kazası**, 6331 sayılı Kanunda, 5510 sayılı Kanundan farklı şekilde tanımlanmıştır.
- **İş kazası**: “İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen özre uğratan olay...” şeklinde tanımlanmıştır.
- Gerekçede, sözü edilen tanımın 5510 sayılı kanundaki tanımı kapsayacak daha üst genel bir tanım olduğu ifade edilmiştir. Ancak madde metni tartışmaya neden olabilecek niteliktedir.
- **Meslek hastalığı**: “Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalık...” şeklinde tanımlanmıştır.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlüdür.

İşveren,

- mesleki risklerin önlenmesi,
- eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması,
- organizasyonun yapılması,
- gerekli araç ve gereçlerin sağlanması,
- sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi
- mevcut durumun iyileştirilmesi,
için çalışmalar yapar.

4857 SAYILI KANUN

Fazla çalışma ücreti

Madde 41.....(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/4 md.) Bu Kanunun 42 nci ve 43 üncü maddelerinde sayılan hâller dışında **yer altında maden işlerinde çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılamaz.**

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/4 md.) **Yer altında maden işlerinde çalışan işçilere, bu Kanunun 42 nci ve 43 üncü maddelerinde sayılan hâllerde** haftalık otuz altı saati aşan her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde yüzden az olmamak üzere **arttırılması suretiyle ödenir.**

4857 SAYILI KANUN

Feshin geçerli sebebe dayandırılması

Madde 18 - Otuz veya daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde en az altı aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işveren, işçinin yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin, işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır. (Ek cümle: 10/9/2014-6552/2 md.)
Yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz.

4857 SAYILI KANUN

Madde 69 - ....

İşçilerin gece çalışmaları yedibuçuk saati geçemez. (Ek cümle: 4/4/2015-6645/37 md.)

Ancak, turizm, özel güvenlik ve sağlık hizmeti yürütülen işlerde işçinin yazılı onayının alınması şartıyla yedi buçuk saatin üzerinde **gece çalışması yaptırılabilir.**

4857 SAYILI KANUN

4857 sayılı İş Kanununu m. 63 hükmüne 2014 yılında bir cümle eklenmişti.

Çalışma süresi

Madde 63 –.....

(Ek cümle: 10/9/2014-6552/7 md.) **Yer altı maden işlerinde çalışan işçiler için yer altındaki çalışma süresi; haftada en çok otuz altı saat olup günlük altı saatten fazla olamaz.**

Belirtilen hükümde yeniden düzenleme yapılmıştır.

(Değişik cümle: 4/4/2015-6645/36 md.)

“Yer altı maden işlerinde çalışan işçilerin çalışma süresi; günde en çok yedi buçuk, haftada en çok otuz yedi buçuk saattir.”

4857 SAYILI KANUN

Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri

Madde 53-..... (Ek cümle: 10/9/2014-6552/5 md.)

Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri dörder gün arttırılarak uygulanır.

4857 SAYILI KANUN

Bazı kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların kıdem tazminatı

Madde 112 -

(Ek fıkra: 4/4/2015-6645/40 md.) 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı **Maden Kanunu kapsamında r d vans sözleşmeleri çerçevesinde yer altı maden işletmeciliği yapan şirketlere ve ortaklarına ait malların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından el koyma veya takip yoluyla satışından elde edilen gelirler, öncelikle bu sözleşmeler kapsamında söz konusu şirketlerde çalışmış olan işçilerden, iş sözleşmeleri kıdem tazminatını hak edecek şekilde sona ermiş olanların kıdem ve ihbar tazminatları ile izin, fazla çalışma ve diğer ücret alacaklarının  odenmesinde kullanılır. Bu  demeler Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından ilgililerin hesaplarına yatırılmak suretiyle gerçekleştirilir.  demeye esas bilgi ve belgeler, işçinin son çalıştığı işvereni tarafından Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna teslim edilir.**

ÖZEL DÜZENLEMELER

İşverenlerin çalışanlara ücret ödememiş olması durumunda,

Devlet çalışanlara bazı süreler için ödeme yapmakta ve işverenden faizi ile birlikte geri almaktadır.

Ayrıca özel hükümlerle, ölüm aylığına hak kazanma bakımından 5 yıl ve 900 gün prim vb. koşullar aranmadan aylık bağlanmaktadır.

4447 SAYILI İŞSİZLİK SİGORTASI KANUNU

EK MADDE 4 – 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çok tehlikeli sınıfta yer alıp ondan fazla çalışanı bulunan ve üç yıl içinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmeyen işyerlerinde çalışanların işsizlik sigortası işveren payı teşvik olarak bir sonraki takvim yılından geçerli olmak üzere ve üç yıl süreyle %1 olarak alınır. Ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmesi hâlinde takip eden aydan itibaren bu teşvik uygulamasına son verilir. İşverenler bu fıkroda öngörülen şartları tekrar sağlamaları ve talepleri hâlinde bu teşvikten yeniden yararlanır. Türkiye genelinde birden fazla tescilli çok tehlikeli sınıfta yer alan işyeri bulunan işverenin 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalıştırılan toplam çalışan sayısı esas alınır.

MADEN KANUNU

Ek Madde 9 – (Ek: 10/9/2014-6552/9 md.)

Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan 4. Grup madenlerden “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde, yer altında çalışan işçilere ödenecek ücret miktarı 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi uyarınca belirlenen asgari ücretin iki katından az olamaz.

Uygulamada tartışmaya neden olmaktadır.
Temel ücret mi yoksa, fazla çalışma ücretleri de dahil edilebilecek midir ?

MADENLER - BAKANLAR KURULU KARARI

Resmi Gazete: 6 Şubat 2015 CUMA

Bakanlar Kurulu Kararı

MADEN ÇALIŞANLARI ZORUNLU FERDİ KAZA SİGORTASI HAKKINDA KARAR

Sigorta yaptırma zorunluluğu

MADDE 1 – (1) Yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu faaliyetlerin icrası esnasında meydana gelebilecek kazalar sonucu tesislerinde istihdam ettikleri, üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personeli için "Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası (Sigorta)" yaptırmak zorundadırlar.

MADEN KANUNU

Madde 3....Daimi Nezaretçi: (Ek: 4/2/2015-6592/2 md.) İşletmede daimi olarak istihdam edilen maden mühendisi...

Daimi nezaret ve teknik eleman

Madde 31 – (Değişik: 4/2/2015 – 6592/16 md.) Kaynak tuzlaları hariç olmak üzere maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetleri, maden mühendisi nezaretinde yapılır. Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde asgari bir maden mühendisi daimi olmak üzere, işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak diğer meslek disiplinlerinden mühendis istihdam edilmesi zorunludur. Daimi nezaretçi ile vardiyalı çalışan işletmelerde işletmenin büyüklüğü ve niteliği esas alınarak her vardiyada zorunlu olarak istihdam edilecek maden mühendisi ve görevlendirilecek diğer mühendislerin görev, yetki ve sorumlulukları, atanma usul ve esasları, eğitimi, çalışma usul ve esasları Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

MADEN KANUNU

Mevcut teknik nezaretçiler:

Geçici Madde 25 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)

Teknik nezaretçisi bulunan ancak daimi nezaretçisi bulunmayan sahalarda, **bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde daimi nezaretçinin atanması zorunludur. Bu süre içinde teknik nezaretçinin istifa etmesi veya azledilmesi hâlinde ise daimi nezaretçi derhâl atanır.**

Birinci fıkradaki yükümlülüklere uymayan ruhsat sahiplerine 30.000 TL idari para cezası verilir ve ruhsat sahasındaki maden işletme faaliyetleri durdurulur.

MADEN KANUNU Ek m. 5

Ek m. 5 (Ek fıkra: 4/2/2015 – 6592/22 md.) Kamu kurum ve kuruluşları ile iştirakleri hariç olmak üzere yer altı kömür işletmelerinde maden ruhsat sahipleri, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişiler ile üretim faaliyetlerine yönelik r d vans sözleşmeleri yapamaz. Aksi takdirde r d vans sözleşmesi ile yapılan madencilik faaliyetleri durdurulur.

Maden ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişilerle yapmış oldukları r d vans sözleşmelerinde, bu alanlarda yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak İş Kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar r d vansçıya aittir. Ancak bu durum ruhsat sahibinin Maden Kanunundan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

MADEN İŞYERLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ

EK MADDE 1 – (Ek:RG-24/9/2014-29129)

(1) İşveren, yeraltı kömür madenlerinde acil durum planında belirtilen kaçış güzergâhlarına uygun olarak tüm çalışanların sağlıklı ve güvenli bir şekilde tahliyesini sağlamak için;

a) Yer altı faaliyet alanının herhangi bir yerinde iş sağlığı ve güvenliğini etkileyecek olayın (göçük, gaz ve toz patlaması, zehirli veya boğucu gaz intişarı ve benzeri) meydana gelmesi durumunda tüm çalışanların yerüstüne veya kuyu dibine sağlıklı ve güvenli bir şekilde intikallerini sağlamak zorundadır.

MADEN İŞYERLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ

b) (a) bendindeki şartların sağlanamaması durumunda;

1) Faaliyet alanları ile yeryüzüne çıkış ağzı arasında ferdi oksijen maskesi değişim istasyonları kurmak zorundadır. Bu iki nokta arasında ferdi oksijen maskesi değişim istasyonu kurulup kurulmayacağına, kurulacaksa hangi mesafeler arasında olacağına aşağıda belirtilen Tablo-1 ve Tablo-2'deki şartlar çerçevesinde tercih edilen ferdi oksijen maskelerinin özellikleri dikkate alınarak karar verir.

2) Yeraltı kömür madenleri için belirlenen bu kaçış hızları; kaçış yolundaki engeller, galeri yüksekliği ve eğimi, madenin jeolojik yapısı ile kaçış yolunu aynı anda kullanacak kişi sayısı gibi hususlar göz önünde bulundurularak azaltılabilir.

MADEN İŞYERLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ

c) Kirli hava akımının bulunduğu nefeslik ve benzeri yollarda çalışanların seçilecek ferdi oksijen maskesi ile sağlıklı ve güvenli bir şekilde yeryüzüne ulaşamayacak mesafede bulunmaları durumunda seçilecek ferdi maske özelliği ve nefeslik yollarının şartları dikkate alınarak uygun yerlerde değişim istasyonu kurulur.

ç) Lağımlarda 30 metrede bir,

- taban yollarında 20 metrede bir ve
- başyukarılarda 10 metrede

bir basınçlı hava teneffüs istasyonu kurulur ve acil kaçış planlarında gösterilir.

MADEN İŞYERLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ

d) İşveren, istasyonlarda bulunacak donanım sayısı ve ekipmanını, acil durumlarda o istasyondan yararlanması beklenen çalışan sayısının en az %10 fazlası olacak şekilde belirler.

e) Bu madde kapsamında alınacak önlemlerin, gerek işletme ruhsatı başvurusunda düzenlenen maden işletme projesinde gerekse de maden işletme projelerinin revize edilmesinde projede bulunması ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünce onaylanması sağlanır.

MADEN İŞYERLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ

Yeraltındaki ana yollar için geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek:RG-10/3/2015-29291)

(1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce işletme ruhsatı alan yeraltı maden işyerlerinin insan nakli yapılan galerilerinde; eğimin 18 dereceyi geçmesi halinde ana yollara uygun fren sistemi ve koruyucularla donatılmış mekanik vasıtalarla insanların taşınması için gerekli çalışmalar 1/1/2017 tarihine kadar tamamlanır. Diğer işyerlerinde ise Ek-3'ün 4.1 inci bendi uygulanır.

4. Nakliyat

4.1. Taşıma araçları sürücülerin, kullanıcıların ve civarda bulunan diğer çalışanların sağlık ve güvenliği için uygun şekilde kurulur, çalıştırılır ve bakımı yapılır. (Ek cümle:RG-10/3/2015-29291) İnsan naklinin yapıldığı eğimli galerilerde; eğim 18 dereceyi geçemez. Bu durumun sağlanamadığı eğimli ana yollarda insanların taşınması uygun fren sistemi ve koruyucularla donatılmış mekanik vasıtalarla yapılır.

6331 SAYILI KANUN m. 6

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 6 – (1) Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmalarını da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işveren;

a) Çalışanları arasında iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirir.

6331 SAYILI KANUN m. 6

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 6 – .....

(Ek cümle: 10/9/2014-6552/16 md.) **Belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olmayan ancak 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlamak şartıyla işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilirler.**

6331 SAYILI KANUN m. 6

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 6 – .....

(4) (Ek: 10/9/2014-6552/16 md.) Birinci fıkranın (a) bendine göre yapılacak görevlendirme süresinin belirlenmesinde 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamındaki öğrenci statüsünde olan çırak ve stajyerler, çalışan sayısının toplamına dâhil edilmez.

İSG PROFESYONELİNİN DURUMU 6331 S.K. m. 8

İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları

MADDE 8 – (1) İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür.

(2) (Değişik: 4/4/2015-6645/1 md.) İşverene iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda rehberlik ve danışmanlık yapmak üzere görevlendirilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı, görev aldığı işyerinde göreviyle ilgili mevzuat ve teknik gelişmeleri göz önünde bulundurarak iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eksiklik ve aksaklıkları, tedbir ve tavsiyeleri belirler ve işverene yazılı olarak bildirir.

İSG PROFESYONELİNİN DURUMU 6331 S.K. m. 8

Eksiklik ve aksaklıkların düzeltilmesinden, tedbir ve tavsiyelerin yerine getirilmesinden işveren sorumludur. Bildirilen eksiklik ve aksaklıkların acil durdurmayı gerektirmesi veya yangın, patlama, göçme, kimyasal sızıntı ve benzeri acil ve hayati tehlike arz etmesi, meslek hastalığına sebep olabilecek ortamların bulunmasına rağmen işveren tarafından gerekli tedbirlerin alınmaması hâlinde, bu durum işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanınca, Bakanlığın yetkili birimine, varsa yetkili sendika temsilcisine, yoksa çalışan temsilcisine bildirilir. Bildirim yapmadığı tespit edilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının belgesi 3ay, tekrarında ise 6 ay süreyle askıya alınır.

İSG PROFESYONELİNİN DURUMU 6331 S.K. m. 8

Bu bildirimden dolayı işvereni tarafından işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının iş sözleşmesine son verilemez ve bu kişiler hiçbir şekilde hak kaybına uğratılamaz. Aksi takdirde işveren hakkında bir yıllık sözleşme ücreti tutarından az olmamak üzere tazminata hükmedilir. İşyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının iş kanunları ve diğer kanunlara göre sahip olduğu hakları saklıdır. Açılan davada, kötü niyetle gerçek dışı bildirimde bulunduğu mahkeme kararıyla tespit edilen kişinin belgesi 6 ay süreyle askıya alınır.

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANININ DURUMU

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI YÖNETMELİĞİ

Çalışma Süreleri

Çalışan başına,

• Her ay

- Az tehlikeli işyerinde en az 6 dakika.
- Tehlikeli sınıfı işyerinde en az 8 dakika.
- Çok tehlikeli işyerlerinde en az 12dakika

01.01.2016 sonrası

- Az tehlikeli işyerinde en az 10 dakika.
- Tehlikeli sınıfı işyerinde en az 20 dakika.
- Çok tehlikeli işyerlerinde en az 40 dakika

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANININ DURUMU

TAM SÜRELİ ÇALIŞMA

- **Az tehlikeli işyerlerinde 2000**
- **Tehlikeli işyerlerinde 1500**
- **Çok tehlikeli işyerlerinde 1000**

01.01.2016 sonrası

- **Az tehlikeli işyerlerinde 1000**
- **Tehlikeli işyerlerinde 500**
- **Çok tehlikeli işyerlerinde 250**

İŞYERİ HEKİMLERİNİN DURUMU

Çalışma Süreleri

- Çalışan başına
  - Her ay
- Az tehlikeli işyerinde en az 5 dakika.
- Tehlikeli sınıfı işyerinde en az 10dakika.
- Çok tehlikeli işyerlerinde en az 15 dakika

TAM SÜRELİ ÇALIŞMA

- Az tehlikeli işyerlerinde 2000
- Tehlikeli işyerlerinde 1500
- Çok tehlikeli işyerlerinde 750

İŞYERİ HEMŞİRELERİNİN DURUMU

Çalışma Süreleri

- Çalışan başına
  - Her ay
    - **Çok tehlikeli işyerlerinde,**
      - **10 ila 49 çalışanı olan işyerlerinde en az 10 dakika.**
      - **50 ila çalışan başına ayda en az 15 dakika.**
      - **250 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde en az 20 dakika.**

SEKTÖREL ALANDA DÜZENLEME 6331 S.K. m. 8/V

(Ek cümle: 4/4/2015-6645/1 md.)

Sektörel düzenleme çerçevesinde

maden ve yapı ile diğer sektörlerde

öncelikli olarak hangi meslekî unvana

sahip iş güvenliği uzmanlarının görev

yapacağı ve bunların yanında görev

yapacak diğer mesleklere sahip iş

güvenliği uzmanlarının belirlenmesine

dair usul ve esaslar, Bakanlıkça

belirlenir.

SAĞLIK GÖZETİMİ (MUAYENE) 6331 S.K. m. 16

(3) (Değişik birinci cümle: 10/9/2014-6552/17 md.) Bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları işyeri hekiminden alınır.

10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir.

Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir.

KAMU İHALELERİNDEN MEN YAPTIRIMI 6331 S.K. m. 25/A

Ölümlü iş kazası sebebiyle kamu ihalesinden yasaklama

MADDE 25/A – (Ek: 4/4/2015-6645/3 md.)

Ölümlü iş kazası meydana gelen maden işyerlerinde kusuru yargı kararı ile tespit edilen işveren, mahkeme tarafından iki yıl süreyle kamu ihalelerine katılmaktan 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanır. Kararın bir örneği işverenin siciline işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna gönderilir ve Kurumun internet sayfasında ilan edilir.

YÖNETMELİK YETKİSİ 6331 S.K. m. 30

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çeşitli yönetmelikler

MADDE 30 – (1) .....

g) (Değişik: 4/4/2015-6645/5 md.) İşyerlerinde işin durdurulması, hangi işlerde risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda işin durdurulacağı, durdurma sebeplerini gidermek için mühürlerin geçici olarak kaldırılması, yeniden çalışmaya izin verilme şartları, çok tehlikeli işler sınıfında yer alan başta maden ve yapı olmak üzere işyerlerinde acil durdurmayı gerektiren hususlar, acil hâllerde işin durdurulmasına karar verilinceye kadar geçecek sürede alınacak tedbirlerin uygulanması.

.....

(3) (Ek: 4/4/2015-6645/5 md.) Maden işyerlerinin hangilerinde sığınma odalarının kurulabileceği ve bu odaların teknik özelliklerine dair usul ve esaslar Bakanlıkça bir yıl içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Bu teknik özellikler, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenir.

İSG PROFESYONELİNİN DURUMU 6331 S.K. Geçici m. 4

İş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) (Değişik: 4/4/2015-6645/6 md.)

Bu Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen

- çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, **1/1/2018** tarihine kadar (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi;
- tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, **1/1/2017** tarihine kadar (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi kaydıyla yerine getirilmiş sayılır.

İSG PROFESYONELİNİN DURUMU 6331 S.K. Geçici m. 4

(2) **(Ek: 12/7/2013-6495/55 md.)** Bakanlık, usul ve esaslarını belirlemek kaydıyla, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olanlara, Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmiş olan prim gün sayısı ile sahip oldukları belge sınıfı gibi hususları dikkate alarak üst sınıflardaki iş güvenliği uzmanlığı belgesi alabilmeleri için fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kullanılmak şartıyla en fazla iki sınav hakkı verilmesine dair gerekli düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

(3) **(Ek: 4/4/2015-6645/6 md.) İkinci fıkraya göre iş güvenliği uzmanlığı belge yükseltme sınavlarında başarılı olup belge almaya hak kazananların hakları saklıdır.**

İDARİ PARA CEZALARI 6331 sK. m. 26

İDARİ PARA CEZALARI

(3) (Ek: 4/4/2015-6645/4 md.) Bu maddede belirtilen idari para cezaları;

a) Ondan az çalışanı bulunan işyerlerinden;

- 1) Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için aynı miktarda,
- 2) Tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde yirmi beş oranında artırılarak,
- 3) Çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde elli oranında artırılarak,

b) On ila kırk dokuz çalışanı bulunan işyerlerinden;

- 1) Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için aynı miktarda,
- 2) Tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde elli oranında artırılarak,
- 3) Çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde yüz oranında artırılarak,

c) Elli ve daha fazla çalışanı bulunan işyerlerinden;

- 1) Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde elli oranında artırılarak,
- 2) Tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde yüz oranında artırılarak,
- 3) Çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde iki yüz oranında artırılarak, uygulanır.

İDARİ PARA CEZALARI 6331 sK. m. 26

m. 26/(2) (Değişik: 4/4/2015-6645/4 md.) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları hariç gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve İş Kurumu il müdürünce verilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için uygulanan idari para cezaları hariç tahsil edilen idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir. (m. 14. İş K ve MH SGK Bildirimi)

İDARİ PARA CEZALARI 6331 sK. m. 26

(6) (Ek: 4/4/2015-6645/4 md.) 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için uygulanan idari para cezaları hariç olmak üzere bu Kanuna göre tahsil edilen idari para cezaları, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitim ve araştırma-geliştirme projelerine ilişkin harcamalarda kullanılır. Bu amaçla ihtiyaç duyulan ödenek, Bakanlık bütçesinde öngörülür. **Söz konusu ödeneğin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık ile Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir.**

İDARİ PARA CEZALARI 6331 sK. m. 26

14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları ise doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Verilen diğer idari para cezaları tebliğinden itibaren otuz gün içinde ödenir. İdari para cezaları tüzel kişiliği bulunmayan kamu kurum ve kuruluşları adına da düzenlenebilir.

İŞİN DURDURULMASI 6331 s.K m. 25

(7) (Ek: 4/4/2015-6645/2 md.) Çok tehlikeli sınıfta yer alan ve ihale ile alınan işlerde; teknolojik gelişme, iş gücü kapasitesinin artırılması, üretim metotlarında yenilik gibi bir kısım unsurlar sağlanmadan üretim ve/veya imalat planlarına, iş programlarına aykırı hareket edilerek üretim zorlaması nedeniyle hayati tehlike oluşturacak şekilde çalışma biçimleri, işin durdurulma sebebi sayılır.

İŞİN DURDURULMASI

(8) (Ek: 4/4/2015-6645/2 md.)

İşyerinde durdurulan işlerde

izinsiz çalışma yaptıran

işveren veya işveren vekillerine

üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

İŞİN DURDURULMASI 6331 s.K m. 25

- m. 25/VI İşveren, işin durdurulması sebebiyle işsiz kalan çalışanlara,

ücretlerini ödemekle veya
ücretlerinde bir düşüklük olmamak üzere
meslek veya durumlarına göre
başka bir iş vermekle yükümlüdür.

- m. 26/ (I) (Değişik: 4/4/2015-6645/4 md.) 25 inci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene ihlale uğrayan her bir çalışan için bin Türk Lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için aynı miktar,

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

**ÖNLEM EK ÖDEMEKTEN
DAHA UCUZ
VE
İNSANCILDIR.!**

TEŞEKKÜRLER